

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/102/2017
Identifikačné číslo spisu: 1213224058
Dátum vydania rozhodnutia: 31.07.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1213224058.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne X. D., bývajúcej v D., zastúpenej JUDr. Ing. Branislavom Pechom, PhD., advokátom Advokátskej kancelárie Pecho & Partners, so sídlom v Nitre, Piaristická 2, IČO: 46 869 565, proti žalovaným 1/ OTP Banka Slovensko, a.s., so sídlom v Bratislave, Štúrova 5, IČO: 31 318 916, 2/ Auctioneer s.r.o., so sídlom v Bratislave, Špitálska 61, 3/ Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie, so sídlom v Bratislave, Rajska 15/A, 4/ SIMPLEX Business, s.r.o., s o sídlom v Nitre, Janka Kráľa 104, IČO: 46 869 565, o nariadenie predbežného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 8 C 221/2013, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 19. decembra 2014 sp. zn. 8 Co 839/2014, takto

rozhodol:

Dovolacie konanie z a s t a v u j e .

Žalovaní 1/, 2/, 3/ a 4/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením z 27. augusta 2014 č. k. 8 C 221/2013-91 návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Po právnej stránke aplikoval § 74 ods. 2, § 76 ods. 1 písm. e/, f/ a § 76 ods. 2, § 102 ods. 1 O.s.p.
2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 19. decembra 2014 sp. zn. 8 Co 839/2014 potvrdil uznesenie okresného súdu s poukazom na § 219 ods. 1 a 2 O.s.p.
3. Okresný súd uznesením z 21. júna 2016 č. k. 8 C 221/2013-195 pripustil, aby do konania vstúpil ďalší účastník na strane žalovaného, a to SIMPLEX Business, s.r.o., t. j. žalovaný 4/.
4. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolatelka“) dovolanie 26. februára 2015, ktoré následne svojim podaním z 28. apríla 2017 doručeným na súd prvej inštancie 2. mája 2017, vzala späť. V späťvzati dovolania uviedla, že trovy právneho zastúpenia uplatnené žalovaným 2/ sú neúčelné, pretože žalovaný 2/ nie je účastníkom konania a jeho vyjadrenie, v ktorom si uplatnil náhradu

trov konania, zaslal značne oneskorene po lehote určenej súdom. Tvrdila, že vzhľadom k predmetu súdneho sporu je daný aj dôvod hodný osobitného zreteľa pre nepriznanie trov konania v zmysle ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku. Žalobkyňa ako spotrebiteľka nezastúpená právnym zástupcom nesprávne formulovala petit predbežného opatrenia, preto má právo na osobitnú ochranu svojich práv. Odkázala na judikatúru Najvyššieho súdu ČR a SR. V súvislosti s dôvodom hodným osobitného zreteľa konštatovala, že podala návrh na predbežné opatrenie dôvodne a ten bol zamietnutý iba z formálnych dôvodov, pričom žalovaní 1/ a 4/ urobili všetky právne kroky smerujúce k realizácii záložného práva, podľa čoho je zrejmé, že jej hrozilo nebezpečenstvo hroziacej ujmy, preto sa domáhala ochrany vlastníckeho práva. Podľa dovolateľky medzi ďalšie dôvody hodné osobitného zreteľa patrí vzhľadom na majetkové pomery jej oslobodenie od súdnych poplatkov a poukázanie na dobré mravy.

5. K dovolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný 1/ podaním prijatým okresným súdom dňa 11. januára 2016 (č. l. 137 spisu), v ktorom žiadal dovolanie odmietnuť.

6. K dovolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril aj žalovaný 3/, ktorý v podaní prijatom súdom prvej inštancie dňa 19. januára 2016 (č. l. 140 a nasl. spisu) argumentoval nedostatkom pasívnej legitimácie, nedostatočne určitým návrhom žalobkyne voči nemu a navrhol, aby súd konanie voči žalovanému 3/ zastavil.

7. K dovolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril aj žalovaný 2/, ktorý v podaní prijatom súdom prvej inštancie dňa 1. marca 2016 (č. l. 163 a nasl. spisu) uviedol, že sa stotožňuje s právnym záverom okresného súdu, aj krajského súdu a navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol ako neprípustné, resp. zamietol. Uplatnil si trovy konania vo výške 179 Eur s DPH, ktoré špecifikoval.

8. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), ktorým bol (o. i.) zrušený Občiansky súdny poriadok č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej aj „O.s.p.“).

9. Podľa § 446 CSP, ak dovolateľ vezme dovolanie späť, dovolací súd dovolacie konanie zastaví.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) v zmysle § 451 ods. 3 CSP stručne uvádza, že so zreteľom na právne účinný dispozitívny úkon žalobkyne, ktorým vzala dovolanie späť, postupoval v súlade s citovaným ustanovením § 446 CSP a dovolacie konanie zastavil.

11. Podľa § 453 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa primerane použijú na dovolacie konanie.

12. V zmysle § 255 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

13. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

14. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

15. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. V súvislosti s požiadavkou dovolateľky na nepriznanie náhrady trov dovolacieho konania protistrane aj pre dôvody hodné osobitného zreteľa dovolací súd poznamenáva, že ustanovenie § 257 CSP (predtým § 150 ods. 1 O.s.p.) predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazať neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazať stranu, ktorá spôsobila

vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnúť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000). Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmiernovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nález Ústavného súdu ČR, I. ÚS 2862/07). Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie solventná, alebo, že zároboková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre stranu sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

16. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že v danom prípade žalobkyňa svojím dispozitívnym úkonom (späťvzatím dovolania) zavinila zastavenie dovolacieho konania a dovolací súd nezistil v danej veci zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce výnimočný postup súdu pre nepriznanie náhrady trov konania. Na základe čoho najvyšší súd priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania protistrane v zmysle § 256 ods. 1 CSP, keďže na dosiahnutie spravodlivosti vo vedení a výsledku dovolacieho konania nebol naplnený dôvod hodný osobitného zreteľa (§ 257 CSP).

17. O výške náhrady trov konania žalovaných 1/, 2/, 3/ a 4/ rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.